

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Τσαραμιάδου Τατιάνα, νηπιαγωγός
info@paidikopanepistimio.gr

Περίληψη: Το πρόγραμμα «Ολυμπιακή Παιδεία» οργανώθηκε για τα νήπια και προνήπια του Παιδικού Πανεπιστημίου, σε συνεργασία με τους γονείς, αλλά και τους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, οι οποίοι μας στήριξαν στις επισκέψεις, στις διδασκαλίες, στις παρουσιάσεις, στην έκθεση αλλά και στην μουσικοχορευτική θεατρική παράσταση που έγινε στο τέλος του προγράμματος. Τα παιδιά, παρά τη μικρή τους ηλικία, μνήθηκαν στον αρχαίο Ελληνικό πολιτισμό με διαδραστικό και βιωματικό τρόπο, ενώ παράλληλα διασκέδασαν και απόλαυσαν τις δραστηριότητες και τις εκδηλώσεις.

Λέξεις κλειδιά: Ολυμπιακή Παιδεία, Νηπιαγωγείο, project, αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός, η ζωή στην αρχαία Ελλάδα

1. Στόχοι του προγράμματος

- Να συνδέσουν νοητικά τα παιδιά την αρχαία με την νέα εποχή.
- Να γνωρίσουν την καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα (τρόπος ζωής, εκπαίδευση, φαγητό, τέχνη, πολιτικά και πολιτιστικά στοιχεία).
- Να γνωρίσουν το Δωδεκάθεο, τους μύθους και τους θρύλους.
- Να γνωρίσουν την Ακρόπολη (τέχνη και χρήση).
- Να γνωρίσουν τους ήρωες και ημίθεους, άθλους και μύθους.
- Να γνωρίσουν τους Αρχαίους Ολυμπιακούς αγώνες, τα Παναθήναια και τις Δελφικές γιορτές.
- Να γνωρίσουν την αρχαία μουσική και λογοτεχνία.
- Να συμμετάσχουν σε χειροτεχνίες, εικαστικές συζητήσεις και την κατασκευή μακετών.
- Να γνωρίσουν το αρχαίο θέατρο.

2. Σχεδιασμός του project

Πριν την έναρξη του προγράμματος έγινε εκπαίδευση των νηπιαγωγών με ειδικό σεμινάριο. Εκεί ενημερώθηκαν για τους στόχους του προγράμματος και έγινε παρουσίαση των εποπτικών μέσων, των φυλλαδίων και των ενημερωτικών εντύπων.

Αμέσως μετά το σεμινάριο, ενημερώσαμε τους γονείς με ειδική επιστολή και τους εξηγήσαμε επακριβώς τη διαδικασία, τους στόχους, τον τρόπο προσέγγισης, τις εκδηλώσεις που θα γίνουν και τη διάθεση συνεργασίας μας. Το πρόγραμμα γινόταν 1 φορά την εβδομάδα και οι διδασκαλίες υποστηρίζονταν με εκπαιδευτικό υλικό, βιβλιογραφία, προβολή διαφανειών, βίντεο, πόστερς, μακέτες, επισκέψεις κ.ά., και ήταν προσαρμοσμένες ανάλογα με την ηλικία των παιδιών.

Κάθε εβδομάδα δίναμε στα παιδιά ένα τεστ εμπέδωσης με το οποίο ασχολιόντουσαν στην τάξη ή στο σπίτι, μέσω του οποίου τα παιδιά κατανοούσαν και θυμόντουσαν ξανά τις συζητήσεις και τις γνώσεις που έλαβαν.

2.1. Τα εποπτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν

Επειδή δεν υπάρχει αρκετή σχετική βιβλιογραφία για παιδιά προσχολικής ηλικίας, τα βιβλία που χρησιμοποιήσαμε ήταν για μεγαλύτερα παιδιά ή ήταν βιβλία με μεγάλες έγχρωμες εικόνες, που είτε δανειστήκαμε, είτε αγοράσαμε από τα βιβλιοπωλεία μουσείων. Επίσης μας βοήθησαν

τα πόστερ του Υπουργείου Πολιτισμού και βιβλία από τα μουσεία και τα γραφεία τουρισμού σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Οι νηπιαγωγοί, με τη βοήθεια των γονέων των παιδιών, συγκέντρωσαν πολλά αντικείμενα, τα οποία αποτέλεσαν το εποπτικό μας υλικό. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης και τα παρακάτω βιβλία:

- Εικόνες από μυθολογία (άλμπουμ που έφτιαξαν τα παιδιά)
- Μικρή βιβλιοθήκη μυθολογίας (5 βιβλία) – Εκδόσεις Χρόνος
- Οι θεοί του Ολύμπου – Εκδόσεις Παπαδόπουλος 2003
- Οι 12 θεοί του Ολύμπου Δίας – Ήρα - Αθηνά - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Οι 12 θεοί του Ολύμπου Ήφαιστος – Ποσειδώνας - Δήμητρα - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Οι 12 θεοί του Ολύμπου Άρης - Αφροδίτη – Διόνυσος - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Οι 12 θεοί του Ολύμπου Απόλλωνας - Άρτεμις – Ερμής - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ιστορίες & παιχνίδια με θεούς & ήρωες της ελληνικής μυθολογίας - Εκδόσεις Πατάκη
- Μινωική Κρήτη (Γιαλουράκη)- Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Ηρακλής –ιστορία και παιχνίδια - Εκδόσεις Άγκυρα 2005
- Ο τρωικός πόλεμος - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ηρωικοί μύθοι: ο Θησέας - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 38
- Ο μύθος της 1ης Πτήσης - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 39
- Οδύσσεια (Θέατρο) - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 39
- Ο Θησέας στην Αθήνα - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 36
- Με την λύρα του Ορφέα - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 40
- Ο Περσέας και η Μέδουσα - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 32
- Ηρωικοί μύθοι - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 35
- Ο γυρισμός του Περσέα - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 33
- ΟΙ περιπέτειες του Οδυσσέα - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Το δελφίνι στους μύθους μας - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 34
- Ο Θησέας στην Κρήτη - περιοδικό Παράθυρο, τεύχος 39
- Περιπλάνηση σε έναν αρχαίο ελληνικό ναό - Εκδόσεις Μοντέρνοι Καιροί, 2002
- Εγκυκλοπαίδεια της αρχαίας Ελλάδας - Εκδόσεις Άγκυρα
- Ένα νόμισμα για την Ευρώπη - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακοί αγώνες (αγώνες δρόμου) - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακοί αγώνες (το πένταθλο) - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακοί αγώνες (πυγμή και παγκράτιο) - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακοί αγώνες (ιππικοί αγώνες) - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακός ύμνος - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαία Ελλάδα - Εκδόσεις Πατάκη
- Ολυμπία - Εκδόσεις Πατάκη
- Ολυμπιακοί αγώνες στην Ελλάδα - Εκδόσεις Πατάκη
- Ολυμπιακοί αγώνες - Εκδόσεις Ερευνητές
- Ρεκόρ, μετάλλια & υπεραθλητές - Εκδόσεις Πατάκη

Η φλόγα που καίει για πάντα - Εκδόσεις Πατάκη, 2003

Ολυμπιακοί αγώνες - Εκδόσεις Πατάκη, 2003

Αρχαία Ολυμπία - Εκδόσεις Υπουργείου Πολιτισμού

Ολυμπιακός ύμνος - Εκδόσεις Φιλίππου Νάκα, 2000

Χρησιμοποιήσαμε ακόμα:

- Βιβλία με μεγάλες έγχρωμες εικόνες ή βιβλία, που κατασκευάσαμε εμείς, από εικόνες που βρήκαμε στο διαδίκτυο ή από φωτογραφίες, που οι ίδιοι τραβήξαμε σε σχετικούς χώρους.

- Διαφάνειες (SLIDES), τις οποίες βρήκαμε σε ποικιλία, σε καταστήματα γύρω από το κέντρο της Αθήνας, σε τουριστικές περιοχές και ειδικά βιβλιοπωλεία.

- Κατάλληλη μουσική, που πλαισίωσε τις διδασκαλίες μας «αρχαϊκού ύφους» (όχι κλασική μουσική), όπως ωραιότατα μουσικά κομμάτια του Βαγγέλη Παπαθανασίου και ορχηστρική μουσική με κρουστά ή πνευστά όργανα, που επένδυσαν ιδανικά τις δραστηριότητές μας.

- Μουσικά όργανα από τη συλλογή του σχολείου μας. Διαλέξαμε όλα τα κρουστά, αλλά κατασκευάσαμε και δικά μας όργανα από άχρηστο υλικό, μαζί με τα παιδιά.

- Αρχαϊκά αντικείμενα όπως, κεραμικά, πίνακες, γλυπτά, ανάγλυφες επιγραφές, αντίγραφα μουσείων κ.α.

- Πλαστικοποιημένες εικόνες σε μέγεθος Α3 που βρήκαμε και μεγενθύναμε.

- Υφάσματα για το θεατρικό παιχνίδι: ζητήσαμε από τους γονείς να μας χαρίσουν παλιά υφάσματα σε χρώματα γήινα, λευκό, καφέ και γαλάζιο.

2.2. Η διακόσμηση της αίθουσας

Η διακόσμηση του χώρου (βλέπε φωτ. 1) ήταν καθοριστική για την έμπνευση του δασκάλου, αλλά και των παιδιών. Αποτέλεσε συχνά την αφορμή για συζητήσεις, δημιούργησε ερωτήματα και προκάλεσε την περιέργεια και το ενδιαφέρον των παιδιών. Για τους λόγους αυτούς, ο χώρος διακοσμήθηκε με σχετικά υλικά, π.χ. υφάσματα, πόστερ, εικόνες, αγγεία, κεραμικά, αγάλματα κ.λ.π.. Υπήρξε επίσης ειδικός χώρος, όπου τα παιδιά τοποθετούσαν ό,τι ζωγράφιζαν ή κατασκεύαζαν κατά την διάρκεια του προγράμματος.

Φωτ. 1: Η διακόσμηση της αίθουσας

2.3. Θέματα που μας απασχόλησαν

- Ο καθημερινός τρόπος ζωής των παιδιών στην Αρχαία Ελλάδα, διαφορές στην ζωή αγοριών και κοριτσιών. Αιτίες και αποτελέσματα.
- Εκπαίδευση και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά σε πόλεις και περιοχές, ομοιότητες και διαφορές με την σημερινή εποχή.
- Το φαγητό της εποχής και συνταγές που υπάρχουν μέχρι και σήμερα!
- Οι μορφές τέχνης και αναφορές στην χρήση των έργων τέχνης της εποχής σαν χρηστικά είδη και διακοσμητικά σε σπίτια και στην πόλη.
- Πολιτικά στοιχεία, όπως πολίτευμα, ιεραρχία.
- Πολιτιστικά στοιχεία, όπως οι διαφορές στην ζωή ανδρών και γυναικών.
- Γνωριμία με το Δωδεκάθεο, ποιοι ήταν οι 12 θεοί, η σχέση τους με τους ανθρώπους, μύθοι και θρύλοι.
- Η Ακρόπολη των πόλεων, ο ρόλος της στην καθημερινή ζωή και την τέχνη.
- Η Ακρόπολη της Αθήνας. Ο μύθος της Αθήνας.
- Ήρωες και Ημίθεοι, άθλοι και μύθοι.
- Αρχαίοι Ολυμπιακοί αγώνες, Δελφικές γιορτές. Πού και πώς διοργανώνονταν, σύνδεση με τη σημερινή εποχή.
- Αρχαία μουσική και λογοτεχνία. Αναφορές στους ποιητές και στον σημερινό τους ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών.

2.4. Πιθανές Δραστηριότητες

- *Χειροτεχνίες* με πλήθος υλικών, π.χ. πηλός, σύρμα, ξυλογλυπτική, ζωγραφική σε караβόπανο, γάζα, πέτρα, κομμάτια από μάρμαρο, πηλό ή οικοδομικές πέτρες, κατασκευές από φελλό, από χαλίκι, από σχοινί ή σε φύλλο χαλκού κ.ά..
- *Εικαστικές συζητήσεις* με αφορμή κάποιο αντικείμενο, που έφερε ένα παιδί από το σπίτι του, π.χ. πίνακα, εικόνα, φωτογραφία από περιοδικό ή κεραμικό βάζο κ.λ.π.. Γίνονταν ερωτήσεις στα παιδιά για να περιγράψουν το αντικείμενο ή τα συναισθήματά τους ή να διηγηθούν την ιστορία του με την φαντασία τους.
- *Κατασκευή μακετών*, με τη βοήθεια της νηπιαγωγού, για τα πλίθινα σπίτια, κάποιο θέατρο, κάποιο δρόμο με χαλίκι ή ένα ναό με κολώνες κ.λ.π..
- *Μαθηματικά*: Οι 12 θεοί του Ολύμπου είναι καλή αφορμή για δραστηριότητες με αριθμούς, αντιστοιχίες, μεγέθη, ακολουθίες και ταυτότητες.
- *Ανάπτυξη λεξιλογίου*: Πλούσιο λεξιλόγιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αξιοποιώντας νέες, πρωτόγνωρες ή και σπάνιες λέξεις, που αρέσουν ιδιαίτερα στα παιδιά και φαντάζουν «σπουδαίες», ειδικά αν συνδυαστούν με την σχετική ιστορία ή το συναίσθημα, όπως οι λέξεις: δολοπλοκία, ίντριγκα, αρετή, ανδρεία, υψηλά ιδανικά, ημίθεος κ.λ.π..
- *Γλώσσα*: Πολλές δραστηριότητες μπορούν να γίνουν με καρτέλες γραφής, με γράμματα, αλλά και λέξεις από εφημερίδες ή περιοδικά. Σε τουριστικές περιοχές θα βρείτε πολύ ωραία έντυπα, εφημερίδες και αφίσες για θεατρικές παραστάσεις ή δρώμενα, τις οποίες μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σε κολλάζ, διακόσμηση ή δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού και γλώσσας.

- *Έρευνα:* Τα ίδια τα παιδιά μπορούν να κάνουν έρευνα αναζητώντας αντικείμενα, βιβλία, φωτογραφίες ή διηγήσεις, που θα ακούσουν από τους δικούς τους στο σπίτι ή σπίτι φίλων τους, σχετικά με το θέμα και τα οποία θα μοιραστούν στη συνέχεια με την ομάδα.

3. Υλοποίηση δραστηριοτήτων

- Ασχοληθήκαμε με τη λαϊκή τέχνη την πηλοπλαστική. Αυτή η δραστηριότητα άρεσε πολύ στα παιδιά γιατί ήταν εύκολη και δεν απαιτούσε ειδικές γνώσεις.
- Κάναμε βόλτα στα μαγαζιά κάτω από την Ακρόπολη.
- Επισκεφθήκαμε το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης για να εμπνευστούμε νέα ιδέες. Κάναμε χειροτεχνίες από πηλό, ζωγραφική σε ύφασμα (υφαντό ή караβόπανο), στεφάνια από χάλκινα φύλλα ή βαμμένα κλαδιά ελιάς, χαρακτηριστική σε ξύλο ή σε πάπυρο, διακοσμητική επένδυση με πέτρα ή με κομμάτια από άχρηστο μάρμαρο.
- Ετοιμάσαμε ομαδικές εργασίες με τα παιδιά με στόχο να οπτικοποιήσουν όσα μάθαιναν καθημερινά π.χ. αφού ζωγράφιζαν ό,τι τους είχε κάνει εντύπωση από την καθημερινή συζήτηση ή δραστηριότητα, μετά κόβαμε και κάναμε κολλάζ με βάση τις επιλογές μας.
- Αφήσαμε τα παιδιά να ανακαλύψουν τα βιβλία ή τις εικόνες μόνα τους. Τα αφήσαμε να αναρωτηθούν για το ντύσιμο, για τις πολεμικές στάσεις, γι' αυτό που έβλεπαν και δεν κατανοούσαν κι εμείς απαντούσαμε στις ερωτήσεις τους. Παίξαμε το παιχνίδι: «Φτιάχνω ερωτήσεις όταν δεν ξέρω τις απαντήσεις», με το οποίο γελάσαμε και χαλαρώσαμε πολύ!
- Ζητήσαμε από τους γονείς να μας βοηθήσουν με ό,τι έχουν στο σπίτι σχετικό με το θέμα του προγράμματος.
- Δημιουργήσαμε μια γωνιά στην αίθουσα, που θα αλλάζει «εποχή».

3.1. Οι επισκέψεις

Για να έχουν τα παιδιά μια πιο ρεαλιστική εικόνα των θεμάτων, προγραμματίσαμε τις παρακάτω επισκέψεις:

στην Ακρόπολη,
στο αρχαιολογικό μουσείο,
στην αρχαία αγορά,
στην Πνύκα
στο Σούνιο,
στους Δελφούς (με τους γονείς),
σε εργοστάσιο κεραμικών,
σε εργαστήριο γλυπτικής και
σε εργαστήριο ψηφιδωτών κ.ά..

3.2. Το ενθύμιο του προγράμματος

Στο τέλος του προγράμματος, όλα τα παιδιά πήραν από ένα αναμνηστικό άλμπουμ, το οποίο βιβλιοδετήσαμε στο σχολείο με εξώφυλλο που φιλοτέχνησαν τα ίδια τα παιδιά με τις νηπιαγωγούς τους. Το αναμνηστικό αυτό ενθύμιο περιελάμβανε: έντυπα εμπέδωσης, φωτογραφίες από τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες, περιλήψεις των δραστηριοτήτων και αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής και επιβράβευσης από την διευθύντρια του σχολείου.

3.3. Η τελική παρουσίαση / παράσταση για τους γονείς (βλέπε φωτ. 2, 3 & 4)

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς έγινε μια εκδήλωση, όπου παρουσιάσαμε με τα παιδιά τα αποτελέσματα του project στους γονείς και συγγενείς τους. Η τελική παρουσίαση είχε μια ροή βασισμένη στις γνώσεις των παιδιών, χρησιμοποιώντας πάντοτε το υλικό με το οποίο διδάχτηκαν. Ετοιμάσαμε χορευτικά, μικρά μουσικά κομμάτια με αυτοσχέδια κρουστά όργανα, χειροτεχνίες και κατασκευές με υλικά από την φύση με αρχαϊκό θέμα. Παράλληλα έγινε έκθεση χειροτεχνίας, ζωγραφικής, γλυπτικής και μουσικών οργάνων από τα παιδιά. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, τα παιδιά φορούσαν αρχαϊκά ρούχα, φτιαγμένα από απλά υφάσματα, είχαν αρχαϊκά χτενίσματα στα μαλλιά και πρόσφεραν κάποιο έδεσμα με αρχαϊκό ύφος, π.χ. χρησιμοποιώντας υλικά από την Ελληνική γη, καρπούς, λάδι κ.ά..

Το εναρκτήριο ποίημα της παρουσίασης - εκδήλωσης - παράστασης που έγινε στο Παιδικό Πανεπιστήμιο έγραψε η διευθύντρια κα Τατιάνα Τσαραμιιάδου.

«200τόοοοσα χρόνια μετά!»

*Απόψε μαζευτήκαμε κάτω απ' το φεγγάρι
Του Περικλή να κάνουμε, της Αθηνάς τη χάρη
Στην πόλη τους να ζήσουμε πριν δύο χιλιάδες χρόνια
Να δούμε αυτά που γράφτηκαν και έμειναν αιώνια!*

*Δεν είμαστε ιστορικοί, ούτε σοφοί αρχαίοι
Του δύο χιλιάδες τέσσερα είμαστε Έλληνες νέοι!
Λίγο ξέρουμε Όμηρο, λίγο μυθολογία
Πώς ζούσαν και πώς πέρασαν είδαμε στα βιβλία.*

*Απόψε μαζευτήκαμε κάτω απ το φεγγάρι
Και μας εκάνετε τιμή και νιώθετε καμάρι!
Αρχίζουμε! Και σίγουρα θα λέτε πότε-πότε
Πως Παιδικό Πανεπιστήμιο θα υπήρχε από τότε!
Στην πόλη που βρισκόμαστε και τηνε λεν Αθήνα
Ήτανε όμορφη πολύ, όλα τα χρόνια εκείνα
Ήταν τα σπίτια χαμηλά, με αυλές και κεραμίδια
Και τα παιδάκια παίζανε με πήλινα παιχνίδια.*

*Στο λόφο η Ακρόπολη, ωραία λευκή μανόλια
Γύρω από υπέροχους ναούς, αμπέλια, περιβόλια
Φιλοσοφία κάνανε και βρίσκανε αιτία
Την ποίηση να υπηρετούν και την δημοκρατία!*

*Η μεγαλύτερη γιορτή εκεί τα χρόνια εκείνα
ήταν τα Παναθήναια και γιόρταζε η Αθήνα
για την προστάτιδα Θεά υφαίνανε το πέπλο
παρθένες κόρες πήγαιναν στις Αθηνάς το τέμπλο.
Κι έπειτα γινόντουσαν χοροί μαζί με τους αγώνες
Γλεντούσαν κι αγωνίζονταν με αιώνιους κανόνες.*

*Με την σκληρή προπόνηση στο αρχαίο γυμναστήριο
στους νέους που ήταν ικανοί έδιναν εισιτήριο
στο πένταθλο ν' αγωνιστούν με έντιμους κανόνες
και να στεφτούνε νικητές στους Ολυμπιακούς Αγώνες*

Φωτ. 2: Ο Οδυσσέας προς την Ιθάκη (από την παράσταση)

Φωτ. 3: Αναπαράσταση το μαντείο των Δελφών

Φωτ. 4: Η Αργοναυτική εκστρατεία

4. Αξιολόγηση προγράμματος

Το πρόγραμμα «Ολυμπιακή Παιδεία στο Νηπιαγωγείο» ήταν ένα εξαιρετικά επιτυχημένο project για το Νηπιαγωγείο μας, διότι εκτός από το γεγονός ότι πέτυχε τον αρχικό του στόχο, δηλαδή την πρώτη σύνδεση των παιδιών με τον αρχαίο κόσμο, κατάφερε τελικά να αποτελέσει αφορμή για έρευνα και να δώσει τρόπους εφαρμογής του προγράμματος με γνώμονα την μικρή ηλικία των παιδιών! Οι καθημερινές διαδικασίες ανέδειξαν λύσεις για την εμπέδωση θεμάτων, που αρχικά δεν γνωρίζαμε. Το ενδιαφέρον των παιδιών, αλλά και των γονέων τους, ήταν τόσο μεγάλο που μας ενθουσίασε πραγματικά και μας έδωσε επιπλέον κίνητρο για ενασχόληση. Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν για 5 μήνες, πλούτισαν τις γνώσεις τους, γνώρισαν, δημιούργησαν, ψυχαγωγήθηκαν και τέλος παρουσίασαν στους γονείς των παιδιών, όσα έμαθαν και έζησαν, στην τελική παράσταση.